

საარჩევნო სიახლენი

(სექტემბერი - 15 ოქტომბერი)

2008 წლის 4 აგვისტოს, საქართველოს პრეზიდენტის # 539-ე განკარგულებით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მორიგი არჩევნები და პარლამენტის 2008 წლის 21 მაისის არჩევნების მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით # 2 ვაკისა და # 8 დიდუბის საარჩევნო ოლქების არჩევნები, „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონის მე-10 მუხლის მე-4 პუნქტისა და 241 მუხლის შესაბამისად, 2008 წლის 4 ოქტომბერს დაინიშნა. თუმცა, რუსეთის ფედერაციის მიერ საქართველოზე შეიარაღებული თავდასხმის შემდეგ, 2008 წლის 9 აგვისტოს პრეზიდენტ სააკაშვილის ბრძანებულებით საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე გამოცხადდა საომარი მდგომარეობა (საქართველოს კონსტიტუციის 73-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტის, 98-ე მუხლის და მე-100 მუხლის პირველი პუნქტის, „საომარი მდგომარეობის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „მობილიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად), რამაც მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად გამოიწვია არჩევნების გადადება საომარი მდგომარეობის გაუქმებამდე, რომლის მოქმედების ვადაც განისაზღვრა 15 დღით.

საომარი მდგომარეობის გაუქმებისთანავე, საქართველოს პრეზიდენტმა 2008 წლის 5 სექტემბერს # 578 და # 579 განკარგულებების თანახმად დაინიშნა აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს პარლამენტის 2008 წლის 21 მაისის არჩევნების მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით # 2 ვაკისა და # 8 დიდუბის საარჩევნო ოლქების არჩევნები. კანონმდებლობის შესაბამისად¹, არჩევნების თარიღად გამოცხადდა 2008 წლის 3 ნოემბერი.

„სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოებამ“ იმთავითვე გამოხატა მზადყოფნა დაკვირვებოდა საარჩევნო პროცესებს, როგორც აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში, ისე # 2 ვაკისა და # 8 დიდუბის საარჩევნო ოლქებში. „სამართლიანმა არჩევნებმა“ მობილიზება გაუკეთა ორგანიზაციის გრძელვადიან დამკვირვებლებს და აქტიურად დაიწყო წინასაარჩევნო პერიოდის მონიტორინგი.

„სამართლიანი არჩევნების“ სადამკვირვებლო მისია მთლიანად დაფარავს აჭარის ა/რ-ის ტერიტორიაზე გახსნილ საარჩევნო უბნებს. ხოლო თბილისში დაფარავს 65 საარჩევნო უბანს, რაც შეადგენს შუალედური არჩევნების ჩასატარებლად გახსნილ უბანთა 50 %-ს. „სამართლიანი არჩევნები“ მონიტორინგი მოიცავს როგორც წინასაარჩევნო, ასევე არჩევნების დღისა და არჩევნების შემდგომი პერიოდის მონიტორინგს. მონიტორინგის შედეგებს ორგანიზაცია პერიოდულად აცნობებს საზოგადოებას ელექტრონული ბიულეტენის „საარჩევნო სიახლენი“-სა და პრესკონფერენციების საშუალებით.

წარმოგიდგენთ მონიტორინგის შედეგებს, არჩევნების დანიშვნის დღიდან 15 ოქტომბრის ჩათვლით.

¹ საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, არჩევნები ინიშნება საომარი მდგომარეობის გაუქმებიდან მე-60 დღეს;

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნები

საარჩევნო სუბიექტებისა და დამკვირვებელთა რეგისტრაცია

საარჩევნო სუბიექტების რეგისტრაცია

არჩევნების გამოცხადებიდან არაუგვიანეს 57-ე დღისა, კერძოდ 7 სექტემბერს², უმაღლესმა საარჩევნო კომისიამ დაასრულა უმაღლესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილეობის მსურველ პოლიტიკურ პარტიათა განაცხადების მიღება. უმაღლეს საარჩევნო კომისიაში რეგისტრაცია გაიარა და პარტიული სიები წარადგინა სულ რვა პოლიტიკურმა პარტიამ, ესენია: „ქართული დასი“, „გიორგი თარგამაძე-ქრისტეან დემოკრატები“, „ჩვენ თვითონ“, „საქართველოს კონსერვატიული პარტია“, „ქართული პოლიტიკა“, „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“, „მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს“, „საქართველოს ერთიანი კომუნისტური პარტია“. ამათგან მხოლოდ ერთადერთი - კომუნისტური პარტია იყო ისეთი, რომელიც არ იყო რეგისტრირებული უმაღლეს საარჩევნო კომისიაში. შესაბამისად, აღნიშნულ პარტიას მიეცა 1 კვირიანი ვადა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრები აქტიური საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქეთა არანაკლებ 3 000 მხარდამჭერის ხელმოწერების³ შესაგროვებლად.

პოლიტიკურმა გაერთიანებამ - „ჩვენი ქვეყანა“ განაცხადი დაგვიანებით შეიტანა, შესაბამისად უარი ეთქვა დარეგისტრირებაზე, უმაღლესი საარჩევნო კომისიის მიერ. რაც შეეხება საქართველოს რესპუბლიკურ პარტიას, მან უარი განაცხადა აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილეობაზე.

არჩევნებამდე 30 დღით ადრე, 4 ოქტომბერს, უმაღლესმა საარჩევნო კომისიამ წილისყრით განსაზღვრა საარჩევნო სუბიექტების რიგითი ნომრები⁴. ორმა პოლიტიკურმა პარტიამ - „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ და „გიორგი თარგამაძე-ქრისტეან დემოკრატები“, განაცხადებით მიმართა უმაღლეს საარჩევნო კომისიას და შეინარჩუნა ძველი ნომრები, ხოლო დანარჩენ პარტიებს შორის რიგითი ნომრები შემდეგნაირად გადანაწილდა:

1. საქართველოს ერთიანი კომუნისტური პარტია (სეკვ);
2. პოლიტიკური გაერთიანება „ქართული დასი“;
3. პოლიტიკური გაერთიანება „მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს“ (მგს);
4. პოლიტიკური გაერთიანება „ჩვენ თვითონ“;
5. პოლიტიკური გაერთიანება „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“;
6. საქართველოს კონსერვატიული პარტია;
7. პოლიტიკური გაერთიანება „ქართული პოლიტიკა“;
8. პოლიტიკური გაერთიანება „გიორგი თარგამაძე-ქრისტეან დემოკრატები“.

² აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი „აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“, მუხლი 44, პუნქტი 1;

³ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი „აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“, მუხლი 44, პუნქტი 4²

⁴ საქართველოს ორგანული კანონი «საქართველოს საარჩევნო კოდექსი», მუხლი 99; აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი „აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“, მუხლი 80, პუნქტი 5.

დამკვირვებელთა რეგისტრაცია

საქართველოს საარჩევნო კანონმდებლობით, კერძოდ საქართველოს ორგანული კანონის - „საქართველოს საარჩევნო კოდექსისა“ და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის - „აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“ მიხედვით, არჩევნების პროცესებზე დაკვირვების უფლება აქვს ნებისმიერ ადგილობრივ და საერთაშორისო სადამკვირვებლო ორგანიზაციას, რომელიც აკმაყოფილებს საარჩევნო კანონით დადგენილ პირობებს და რეგისტრაციას გაივლის საარჩევნო ადმინისტრაციაში.

15 ოქტომბრის მონაცემებით აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებისათვის უმაღლეს საარჩევნო კომისიაში რეგისტრაცია გაიარა სამმა საერთაშორისო ორგანიზაციამ:

1. საერთაშორისო რესპუბლიკური ინსტიტუტი;
2. ბრიტანეთის საელჩო საქართველოში;
3. საერთაშორისო საქმეთა ეროვნულ-დემოკრატიული ინსტიტუტი.

და რვა ადგილობრივმა სადამკვირვებლო ორგანიზაციამ:

1. სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება;
2. საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია;
3. სიმართლისა და სამართლის, ჩაგრულთა და პატიმართა უფლებების დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის საერთაშორისო ორგანიზაცია;
4. მიუსაფართა და პატიმართა დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის საერთაშორისო ორგანიზაცია;
5. ახალგაზრდა ჟურნალისტთა ასოციაცია;
6. ახალი თაობა - ახალი ინიციატივა;
7. ფონდი „სამოქალაქო განათლების განვითარების მულტიეთნიკური რესურსცენტრი“;
8. საერთო-სამოქალაქო მოძრაობა „მრავალეროვანი საქართველო“.

საარჩევნო ადმინისტრაცია

საქართველოს საარჩევნო კანონმდებლობის მიხედვით აჭარის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების ჩატარებასა და ადმინისტრირებაზე პასუხისმგებელია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საარჩევნო ადმინისტრაცია, რომელიც საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციის შემადგენელი ნაწილია. აჭარის ა/რ-ის საარჩევნო ადმინისტრაცია სამდონიანია და შედგება უმაღლესი, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებისაგან.

წინასაარჩევნო პერიოდში, „სამართლიანი არჩევნების“ გრძელვადიანი დამკვირვებლები ახორციელებენ მონიტორინგს საარჩევნო ადმინისტრაციის სამივე დონეზე, აკვირდებიან თუ რამდენად კანონის დაცვითა და დადგენილ ვადებში ხორციელდება საარჩევნო გრაფიკით გათვალისწინებული ღონისძიებები.

უმაღლესი საარჩევნო კომისიის მონიტორინგი

უმაღლესი საარჩევნო კომისია დაკომპლექტებულია 13 წევრისაგან, რომელთაგან 6 უპარტიოა, ხოლო დანარჩენი 7 წარმოდგენილი არიან შემდეგი პოლიტიკური პარტიებისაგან: ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა, საქართველოს კონსერვატიული პარტია, პოლიტიკური გაერთიანება „მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს“, საქართველოს ლეიბორისტული (შრომის) პარტია, პოლიტიკური გაერთიანება „ჩვენ თვითონ“, პოლიტიკური გაერთიანება „გიორგი თარგამაძე-ქრისტეან დემოკრატები“ და პოლიტიკური გაერთიანება „ქართული დასი“. აქვე აღსანიშნავია, რომ საქართველოს რესპუბლიკურმა პარტიამ უარი განაცხადა არჩევნებში მონაწილეობაზე და მის ნაცვლად პარტია „ქართულ დასს“ მიეცა უფლება დაენიშნა თავისი წარმომადგენლები უსკო-ში.

წინასაარჩევნო პერიოდში უმაღლესი საარჩევნო კომისიის სხდომები რეგულარულად ტარდება. სხდომებს ესწრება კომისიის ყველა წევრი, თუმცა პარტიების მიერ დანიშნული კომისიის წევრები არ გამოირჩევიან კომისიის საქმიანობაში აქტიური ჩართულობით და მათი საქმიანობა მხოლოდ სხდომაზე დასწრებით შემოიფარგლება. მიუხედავად იმისა, რომ სხდომებზე ხშირად ხდება განსხვავებული აზრის დაფიქსირება, გადაწყვეტილებების მიღება უმეტეს შემთხვევაში მაინც ერთსულოვნად ხდება.

კანონით დადგენილ ვადაში, კერძოდ არჩევნებამდე არაუგვიანეს 41-ე დღისა, 23 სექტემბერს, უმაღლესმა საარჩევნო კომისიამ პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით გამოაქვეყნა საარჩევნო უზნების ნომრები, მისამართები, ტელეფონის (ფაქსის) ნომრები და სხვა რეკვიზიტები.

მონიტორინგის პერიოდში, უმაღლესმა საარჩევნო კომისიამ ჩაატარა ფასტა კვოტირება, თუ სად დაიბეჭდებოდა საარჩევნო ბიულეტენები და გადაწყდა ბიულეტენების თბილისში დაბეჭდვა⁵. „სამართლიანი არჩევნები“ დააკვირდება საარჩევნო ადმინისტრაციის მიერ საარჩევნო ბიულეტენების ბეჭდვის პროცესს, ორგანიზაციის ორი აკრედიტირებული დამკვირვებლის მეშვეობით.

2008 წლის 11 სექტემბერს უმაღლესმა საარჩევნო კომისიამ დაამტკიცა საარჩევნო ადმინისტრაციაში განცხადება/საჩივრის შეტანისა და განხილვის წესების აღმწერი ინსტრუქცია. „სამართლიანმა არჩევნებმა“ განიხილა ინსტრუქცია და შესაბამისი რეკომენდაციები მიაწოდა უმაღლეს საარჩევნო კომისიას. კერძოდ: 1. ინსტრუქციის პირველ მუხლში საარჩევნო დოკუმენტაციის მიღების, გაცემისა და რეგისტრაციის ვადის⁶ დარეგულირება საქართველოს საარჩევნო კოდექსის შესაბამისად; 2. ინსტრუქციის 11 მუხლის მიხედვით, საჩივრის განხილვის დროს, თუ ერთ-ერთი მხარე რეგისტრირებული სადამკვირვებლო ორგანიზაციაა, მისი წარმომადგენელი შეიძლება მოწვეულ იქნას სხდომაზე. „სამართლიანი არჩევნების“ რეკომენდაციით კი მხარე არა თუ შეიძლება, არამედ აუცილებლად უნდა იქნას მოწვეული საჩივრის განხილვის დროს სხდომაზე. 2008 წლის 14 ოქტომბრის სხდომაზე უსკო-მ გაითვალისწინა ორგანიზაციის რეკომენდაციები და შეიტანა შესაბამისი ცვლილებები ინსტრუქციაში. „სამართლიანი არჩევნები“ მიესალმება უმაღლესი საარჩევნო კომისიის ამ გადაწყვეტილებას.

⁵ სტამბა „ვესტა - 07“;

⁶ ინსტრუქციაში გათვალისწინებული იყო განცხადება/საჩივრის შეტანა სამუშაო დღის 18:00 საათამდე, რაც აფერხებს არჩევნების დღეს საჩივრების მიღება/დარეგისტრირებას.

სამართლიანი არჩევნები

იმავე დღეს, კერძოდ 11 სექტემბრის სხდომაზე უმაღლესმა საარჩევნო კომისიამ მიიღო # 48 განკარგულება, რომლის მიხედვითაც დადგინდა ვიდეოთვალის დამონტაჟება მხოლოდ # 79 ბათუმის საარჩევნო ოლქის საარჩევნო უბნებზე. 2008 წლის საპრეზიდენტო და საპარლამენტო არჩევნების გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ არჩევნების დროს პრობლემატურობით გამოირჩეოდა ქობულეთის, ქედის, ხელვაჩაურისა და ხულოს საარჩევნო ოლქები. სწორედ ამიტომ, 2008 წლის 7 ოქტომბერს „სამართლიანმა არჩევნებმა“ და საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ უმაღლეს საარჩევნო კომისიაში შეიტანა განცხადება, რომელშიც სადამკვირვებლო ორგანიზაციები მოითხოვენ ვიდეოთვალის განთავსებას აჭარის ა/რ-ის ამ საარჩევნო ოლქებში. აღნიშნული განცხადება უსკო-მ განიხილა 11 ოქტომბრის სხდომაზე, სადაც შესაბამის სამსახურებს დაევალიათ ამ საკითხის ფინანსური და ტექნიკური კუთხით დეტალური შესწავლა. შედეგად, 2008 წლის 14 ოქტომბრის სხდომაზე დამტკიცდა ვიდეოთვალის განთავსება მხოლოდ # 81 ქობულეთის საარჩევნო ოლქის 14 საარჩევნო უბანზე (მხოლოდ იმ უბნებზე, რომლებიც ქ. ქობულეთის ტერიტორიაზეა განთავსებული). უსკო-ს განცხადებით დანარჩენ ოლქებში ვიდეოთვალის დაყენება შეუძლებელია საკმარისი თანხების არარსებობის გამო.

„სამართლიანი არჩევნები“ მიიჩნევს, რომ არჩევნების გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად, სასურველი იქნებოდა უსკო-ს სრულად გაეთვალისწინებინა სადამკვირვებლო ორგანიზაციების რეკომენდაცია.

აღსანიშნავია უმაღლესი საარჩევნო კომისიის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის საქმიანობაც. წინასაარჩევნო პერიოდში საქმიანობის განხორციელებისას, ხარვეზები ამ კუთხითაც შეინიშნებოდა, კერძოდ იყო რამოდენიმე შემთხვევა, როდესაც არ მოხდა დამკვირვებელ ორგანიზაციათა დროული ინფორმირება უსკო-ს სხდომებთან დაკავშირებით. თუმცა მოგვიანებით აღნიშნული პრობლემა მოგვარდა. ასევე გარკვეული პრობლემები შეიმჩნეოდა საჯარო ინფორმაციის მიღებისას (ინფორმაციის მოთხოვნის დროს ხშირი იყო შემთხვევები, როდესაც უსკო ინფორმაციის მისაღებად ვებ-გვერდს ასახელებდა), მაგრამ ეს საკითხიც დროულად გამოსწორდა. რაც შეეხება უმაღლესი საარჩევნო კომისიის ვებ-გვერდს, ის მოკლებული იყო სრულყოფილ ინფორმაციას და არ ხდებოდა ახალი ინფორმაციით მისი სისტემატიური განახლება. „სამართლიანი არჩევნები“ მოუწოდებს უმაღლეს საარჩევნო კომისიას განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს ვებ-გვერდის განახლებას, რათა არ დადგეთ იმავე პრობლემის წინაშე, რაც დაფიქსირდა 2008 წლის 5 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნების დროს. კერძოდ კი ეს ეხება ვებ-გვერდზე შემაჯამებელი ოქმების დროულ განთავსებას, რაც სამწუხაროდ არ მოხდა საპრეზიდენტო არჩევნების დროს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ვებ-გვერდზე და რამაც გარკვეულწილად ხელი შეუშალა არჩევნების გამჭვირვალობის საკითხს.

საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიების მონიტორინგი

საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიები, მსგავსად უმაღლესი საარჩევნო კომისიისა კომპლექტდება 13 წევრისაგან, რომელთაგან 6 წევრი უპარტიოა, ხოლო დანარჩენი 7 წევრს ნიშნავენ პოლიტიკური პარტიები. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, საქართველოს რესპუბლიკურმა პარტიამ უარი განაცხადა აჭარის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებში მონაწილეობაზე, შედეგად საარჩევნო ოლქები და უბნები ვერ დაკომპლექტდა კანონის შესაბამისად. საარჩევნო კომისიის მეცამეტე წევრი კონკურსის საფუძველზე დაინიშნა საოლქო საარჩევნო კომისიების მიერ. აქვე აღსანიშნავია, რომ # 80 ქედისა და # 82 შუახევის საარჩევნო ოლქებში არ მოხდა კომისიის მეცამეტე წევრთა შერჩევა, რადგან ამ ოლქებში არ არასწორად შევიდა განაცხადები საარჩევნო კომისიის წევრობაზე.

სამართლიანი არჩევნებისა და
დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება

მისამართი: 0108 თბილისი
მ. კოსტავას ქ. #25

ტელ: (995 32) 98 39 98
ფაქსი: (995 32) 98 98 24

ელ-ფოსტა: info@isfed.ge
ვებ-გვერდი: www.isfed.ge

სამართლიანი არჩევნები

არჩევნებამდე არაუგვიანეს 55-ე დღისა⁷, კერძოდ 9 სექტემბერს, საოლქო საარჩევნო კომისიებმა შექმნეს საარჩევნო უბნები, დაადგინეს უბნის საზღვრები და ნომრები. იმავე დღეს საოლქო საარჩევნო კომისიებმა გამოაცხადეს საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა შესარჩევი კონკურსი. საბუთების დასრულებისთანავე, არჩევნებამდე არაუგვიანეს 46-ე დღისა, კერძოდ 9-14 სექტემბრის განმავლობაში საოლქო საარჩევნო კომისიებმა აირჩიეს საუბნო საარჩევნო კომისიების 6-6 წევრი. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ ზოგიერთ საარჩევნო უბანზე კომისიის თავმჯდომარეებად, მოადგილეებად და მდივანებად არჩეულ იქნენ ის ადამიანები, ვინც ჩაატარა 21 მაისის საპარლამენტო არჩევნები და რომელთა არაკვალიფიციური მუშაობის შედეგად გაბათილდა საარჩევნო უბნის შედეგები. მაგალითად # **81 ქობულეთის** საარჩევნო ოლქის # **2**, # **15** და # **43** საარჩევნო უბნები.

„სამართლიანი არჩევნები“ წუხილს გამოთქვავს, რომ საპრეზიდენტო და საპარლამენტო არჩევნების დროს მიღებული გამოცდილება არ იქნა გათვალისწინებული ზედა დონის საარჩევნო ადმინისტრაციის წარმომადგენლების მიერ, რომელთაც უბნებზე შეარჩიეს კვლავ ადმინისტრაციის ისეთი წევრები, რომელთა მიერ შესრულებული საქმიანობის დონე ძალიან დაბალი იყო.

უნდა აღინიშნოს, რომ ხშირად კრიტიკიუმი საარჩევნო ოლქებისა და უბნების პროფესიონალი წევრების შერჩევის შესახებ არ არის მკვეთრად და ნათლად ჩამოყალიბებული. მათი შერჩევის პროცესი ხშირად დაჩქარებული წესით მიმდინარეობს, რაც სამწუხაროდ კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს არჩევნების გამჭვირვალობისა და მიუკერძოებლობის პრინციპით ჩატარების.

კანონმდებლობით ახლადშექმნილი საუბნო საარჩევნო კომისიების სხდომა იმართება არჩევნებამდე არაუგვიანეს 34-ე დღისა⁸. შესაბამისად, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ჩატარდა ყველა საუბნო საარჩევნო კომისიის სხდომა. თუმცა მონიტორინგის შედეგად ცხადი გახდა, რომ რიგი საარჩევნო უბნებისა რეგლამენტის შესაბამისად არ ფუნქციონირებდა. კერძოდ 17:00 საათის შემდეგ დაკეტილი იყო # **79 ბათუმის** საარჩევნო ოლქის # **3**, # **12**, # **53**, # **65**, # **66**; # **81 ქობულეთის** # **60** საარჩევნო უბნები. გადამოწმებამ აჩვენა, რომ მონიტორინგის განხორციელების მომდევნო პერიოდში ზოგიერთი საარჩევნო უბანი არ ფუნქციონირებდა 16:00 საათის შემდეგ. მაგალითად: # **82 შუახევის** საარჩევნო ოლქის თითქმის ყველა საარჩევნო უბანი, გარდა # **1** და # **46** საარჩევნო უბნებისა. რიგი საარჩევნო უბნები გახსნის მომდევნო დღეებშიც არ იყო უზრუნველყოფილი საჭირო ინვენტარით. მაგ: # **79 ბათუმის** საარჩევნო ოლქის # **56** საარჩევნო უბანი.

პირველი სხდომის დღეს, საუბნო საარჩევნო კომისიებს უნდა გამოეკრათ ამომრჩეველთა სიები და მათთან დაკავშირებული საჩივრის წესი კენჭისყრის შენობაში, თუმცა მონიტორინგის შედეგებით ირკვევა, რომ რიგ საარჩევნო უბნებზე სიებში თავის გადამოწმებისა და მასთან დაკავშირებული გასაჩივრების წესი არ გამოიკრა. ეს უბნებია: # **81 ქობულეთის** საარჩევნო ოქის # **60** და # **54**; # **79 ბათუმის** საარჩევნო ოლქის # **3**, # **12**, # **2**, # **15** და # **29** საარჩევნო უბნები.

საარჩევნო გრაფიკის მიხედვით საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სია უნდა გამოექვეყნებინათ პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით არჩევნებამდე არაუგვიანეს 29-ე დღისა, 5 ოქტომბერს. საოლქო საარჩევნო კომისიებმა საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სიები # **79 ბათუმის**, # **80 ქედის**, # **81 ქობულეთისა** და # **84 ხულოს** საარჩევნო ოლქებმა გამოაკრეს მხოლოდ ოლქის საჯარო სტენდზე და არცერთ ოლქს არ გამოუქვეყნებია პრესით. აღსანიშნავია, რომ # **82 შუახევისა** და # **84**

⁷ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი „აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“, მუხლი 25, პუნქტი 3;

⁸ საქართველოს საარჩევნო კოდექსი, მუხლი 20, პუნქტი 4.

სამართლიანი არჩევნები

ხულოს საარჩევნო ოლქის წარმომადგენლების თქმით სია გადაცემულია გაზეთ „მთიანეთში“ დასაბეჭდად, თუმცა ჯერჯერობით აღნიშნული გაზეთი არ გამოსულა.

5 ოქტომბერს საოლქო საარჩევნო კომისიებს უნდა გადასცემოდათ კანონით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია, კერძოდ: პარტიული სია, უმაღლესი საბჭოს წევრობის თითოეული კანდიდატის მიერ შევსებული და ხელმოწერილი საადრიცხო ბარათი და ფოტოსურათი. საარჩევნო ოლქებს არ მიუღიათ ეს დოკუმენტაცია, რადგან პარტიულ სიებში არსებული ხარვეზების გამო სიები უკან დაუბრუნდა პარტიებს გასასწორებლად.

კანონმდებლობის თანახმად, არჩევნებში მონაწილე პოლიტიკურ პარტიებს უფლება აქვთ გამოიწვიონ საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრები, არჩევნებამდე არაუგვიანეს მე-15 დღისა. შესაბამისად, რიგ საარჩევნო უბნებზე მოხდა კომისიის წევრთა გამოწვევა. **# 79 ბათუმის** საარჩევნო ოლქის **21** საარჩევნო უბნიდან, **# 80 ქედის** საარჩევნო ოლქის **10** საარჩევნო უბნიდან⁹, **# 81 ქობულეთის** საარჩევნო ოლქის **46** საარჩევნო უბნიდან და **# 82 შუახევის** საარჩევნო ოლქის **5** საარჩევნო უბნიდან.

საქართველოს პარლამენტის შუალედური არჩევნები

საარჩევნო სუბიექტებისა და დამკვირვებელთა რეგისტრაცია

საარჩევნო სუბიექტების რეგისტრაცია

2 ვაკისა და # 8 დიდუბის საარჩევნო ოლქებში, არჩევნებში მონაწილეობის მიზნით თითოეულ ოლქში დარეგისტრირდა 4-4 მაჟორიტარი კანდიდატი. აღსანიშნავია, რომ ერთიანმა ნაციონალურმა მოძრაობამ უარი განაცხადა შუალედურ არჩევნებში მონაწილეობაზე.

საქართველოს საარჩევნო კანონმდებლობის თანახმად, არჩევნებამდე 30 დღით ადრე, 4 ოქტომბერს¹⁰, ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ წილისყრით განსაზღვრა საარჩევნო სუბიექტების რიგითი ნომრები¹¹. მაჟორიტარ კანდიდატთა რიგითი ნომრები შემდეგნაირად გადანაწილდა:

2 ვაკის საარჩევნო ოლქი

1. გოჩა ფიფია – მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანება ”ქართული პოლიტიკა”;

⁹ # 80 ქედის საარჩევნო ოლქში პარტიების გარდა, საოლქო საარჩევნო კომისიამ გამოიწვია თავისივე დანიშნული წევრები # 2 და # 23 საარჩევნო უბნებიდან.

¹⁰ საქართველოს ორგანული კანონი «საქართველოს საარჩევნო კოდექსი», მუხლი 99;

¹¹ საქართველოს ორგანული კანონი «საქართველოს საარჩევნო კოდექსი», მუხლი 99; აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი „აჭარის ა/რ-ის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ“, მუხლი 80, პუნქტი 5.

სამართლიანი არჩევნებისა და
დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება

მისამართი: 0108 თბილისი
მ. კოსტავას ქ. #25

ტელ: (995 32) 98 39 98
ფაქსი: (995 32) 98 98 24

ელ-ფოსტა: info@isfed.ge
ვებ-გვერდი: www.isfed.ge

სამართლიანი არჩევნები

2. თამაზ კვაჭანტირაძე – “გიორგი თარგამაძე-ქრისტინ-დემოკრატები”;
3. ლევან ასათიანი – პოლიტიკური გაერთიანება “ჩვენ თვითონ”;
4. კახა ქორიძე – პოლიტიკური გაერთიანება „ქართულიდასი“.

8 დიდუბის საარჩევნო ოლქი

1. ჯუმბერ კირვალიძე – მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანება „ქართული პოლიტიკა“;
2. ჯემალ ნათელაშვილი – სრულიად საქართველოს რადიკალ-დემოკრატთა ნაციონალური პარტია;
3. გურამ ჩახვადე – პოლიტიკური ორგანიზაცია-ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია(ედპ);
4. ნათელა მიქიაშვილი – პოლიტიკური გაერთიანება „ქართული დასი“.

დამკვირვებელთა რეგისტრაცია

15 ოქტომბრის მონაცემებით საქართველოს პარლამენტის შუალედური არჩევნებისათვის ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში რეგისტრაცია გაიარა სამმა საერთაშორისო ორგანიზაციამ:

1. აშშ საერთაშორისო რესპუბლიკური ინსტიტუტი;
2. ბრიტანეთის საელჩო საქართველოში;
3. საერთაშორისო საქმეთა ეროვნულ-დემოკრატიული ცენტრი.

და ექვსმა ადგილობრივმა სადამკვირვებლო ორგანიზაციამ:

1. სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება;
2. საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია;
3. ახალი თაობა - ახალი ინიციატივა;
4. ფონდი „სამოქალაქო განათლების განვითარების მულტიეთნიკური რესურსცენტრი“;
5. სამართლებრივი განვითარების საზოგადოება;
6. საერთო-სამოქალაქო მოძრაობა „მრავალეროვანი საქართველო“.

საარჩევნო ადმინისტრაცია

მსგავსად აჭარის ა/რ-ის საარჩევნო ადმინისტრაციისა, „სამართლიანი არჩევნების“ აკრედიტირებული დამკვირვებლები აკვირდებიან ცენტრალური საარჩევნო კომისიის, # 2 ვაკისა და # 8 დიდუბის საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიების საქმიანობას.

ამ ეტაპზე საარჩევნო ადმინისტრაციის სამივე დონე კანონმდებლობის შესაბამისად ფუნქციონირებს. არჩევნებამდე არაუგვიანეს 34-ე დღისა, გაიმართა საუბნო საარჩევნო კომისიების პირველი სხდომები შუალედური არჩევნებისთვის გახსნილ ყველა საარჩევნო უბანზე.

სამართლიანი არჩევნებისა და
დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება

მისამართი: 0108 თბილისი
მ. კოსტავას ქ. #25

ტელ: (995 32) 98 39 98
ფაქსი: (995 32) 98 98 24

ელ-ფოსტა: info@isfed.ge
ვებ-გვერდი: www.isfed.ge

სამართლიანი არჩევნები

პირველი სხდომის დღეს, ახლადშექმნილმა საუბნო საარჩევნო კომისიებმა გამოაკრეს ამომრჩეველთა სიები და მათთან დაკავშირებული საჩივრის წესი კენჭისყრის შენობაში.

„სამართლიანი არჩევნები“ განაგრძობს წინასაარჩევნო პერიოდის მონიტორინგის, რომლის შედეგების შესახებაც პერიოდულად აცნობებს საზოგადოებას.

„სამართლიანი არჩევნების“ წინასაარჩევნო პერიოდის მონიტორინგი დაფინანსებულია ეუთოს მიერ.

ამ დოკუმენტში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნის „სამართლიან არჩევნებს“ და არ გამოხატავს ეუთოს ოფიციალურ პოზიციას.

სამართლიანი არჩევნებისა და
დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება

მისამართი: 0108 თბილისი
მ. კოსტავას ქ. #25

ტელ: (995 32) 98 39 98
ფაქსი: (995 32) 98 98 24

ელ-ფოსტა: info@isfed.ge
ვებ-გვერდი: www.isfed.ge